

Finanšu ministrija

ES fondu vadošās iestādes paveiktais birokrātijas samazināšanai ES fondu jomā

25.06.2025.

Finanšu ministrija

Birokrātijas mazināšana Eiropas Savienības (ES) fondu finansējuma iegūšanai un izmantošanai ir viena no Finanšu ministrijas 2025. gada prioritātēm un ir saskaņā ar “valdības uzrāviena 4x4” prioritātēm 2025. gadam: samazināta birokrātija ES fondu finansējuma iegūšanai un izmantošanai.

Veiktie ES fondu vienkāršošanas pasākumi palīdz virzīties uz valdības noteiktā mērķa sasniegšanu – **līdz 2026. gadam par 25% mazināt birokrātiju un administratīvo slogu.**

Finanšu ministrija

Priekšlikumu apkopojums

Reaģējot uz Finanšu ministrijas lūgumu, kopā saņemti un apstrādāti **~400 priekšlikumi** no ministrijām, pašvaldībām, sadarbības partneriem un privātā sektora pārstāvjiem par iespējām mazināt administratīvo slogu.

Priekšlikumi ES fondu sistēmas uzlabošanai vērsti uz:

- projektu iesniegumu atlases procesa vienkāršošanu/paātrināšanu – izmaksu un ieguvumu analīze, kritēriji, daudzpakāpju projektu vērtēšana;
- nepilnībām ES fondu plānošanā – bieži MK noteikumu par SAM īstenošanu grozījumi, vienkāršoto izmaksu metodiku izstrādes komplikācija, vienota pieeja programmās un vienādi formulētas prasības;
- finansējuma lielāku pieejamību- tsk. *neattiecināmām* izmaksām;
- uzraudzības rādītāju mazināšanu- nacionālās (politikas veidotāju) prasības, datu apjoms/ horizontālās politikas (līdzvērtīgu iespēju mērījumi/ zaļais iepirkums);
- projektu uzraudzības (kontroļu) minimizēšanu - projektu īstenošana, pēcuzraudzība, biežums un daudzums;
- *neatbilstību* vadlīniju optimizēšanu;
- publicitātes prasību pārskatīšanu;
- valsts atbalsta jautājumiem – komercdarbības atbalsta ierobežojumi, MVK deklarācijas iesniegšana, *de minimis* nosacījumi, viena vienota uzņēmuma izpratne.

Priekšlikumi CFLA darba uzlabošanai vērsti uz:

- datu nedublēšanu (informācijai izmantot EIS un PVS, citās publiskās sistēmās pieejamo informāciju);
- konsultatīvā atbalsta sniegšanu saprotamā, uz klientu orientētā un atbalstošā veidā;
- dublējošu kontroļu novēršanu (īpaši ar IUB);
- informācijas apjoma pieprasīšanu gan projektu atlasēs, gan projektu ieviešanas laikā, maznozīmīgu precizējumu veikšanu, prakses vienādošanu;
- CFLA pieejas maiņu uz «uzticēšanās klientam kā projektu vērtēšanas un vadības pamatprincips»;
- KPVIS uzlabojumiem;
- informācijas izvērtēšanas un lēmumu pieņemšanas paātrināšanu.

Finanšu ministrija

Rīcības plānā iekļautie pasākumi

Saņemtie priekšlikumi ir analizēti un ietverti rīcības plānā. Tajā kā prioritātes izvirzītas **8 jomas**, kurās veikti **dažāda veida un līmeņa pasākumi administratīvā sloga mazināšanai**.

-
1. Projektu atlases
 2. Projektu pārbaudes un uzraudzība
 3. Iepirkumi

Regulējums, prakse
Regulējums, prakse
Regulējums, prakse

-
4. Uzraudzības rādītāji
 5. Vienkāršotās izmaksas
 6. Valsts atbalsts
 7. KPVIS, dati citās IT sistēmās
 8. Izmaksu un ieguvumu analīze

Regulējums, prakse
Regulējums, prakse
Regulējums, prakse
Regulējums, prakse
Regulējums, prakse

Finanšu ministrija

RĪCĪBAS PLĀNA IZPILDE

Finanšu ministrija

Rīcības plānā iekļauto pasākumu izpilde – PROJEKTU ATLASES (1.)

- Lielākas iespējas atlases procesā izmantot pašdeklarēšanās principu, atkarībā no konkrētā SAM pasākuma specifikas, un nosakot pašdeklarācijas iespēju GNU statusam vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem (VTNP) un sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus.
 - Grozījumi 3.1.metodikā "Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda plus, Kohēzijas fonda un Taisnīgas pārkārtošanās fonda projektu iesniegumu atlases metodika 2021.–2027.gadam" (3.1. metodika)
- **Ātrāka un vienkāršāka** projektu atlase «A» reitinga saņēmējiem (VID nodokļu nomaksas reitingu sistēma).
 - Grozījumi 3.1.metodikā.
- Ja nav ierobežots finansējums, atklātā projektu iesniegumu atlasē nevērtēt kvalitātes kritērijus, kas nav izslēdzoši - **vērtējamo kritēriju skaita samazinājums vismaz 20%**.
 - Grozījumi 3.1.metodikā.
- Attiecībā uz jauniem SAM MK noteikumiem un projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem par iesniedzamo dokumentu/informācijas apjomu, iniciatīva atteikties no pārlietu augstām prasībām (informācijas, dokumentācijas apjoms, augsta gatavības pakāpe u.c.), tostarp arī atteikšanās no obligātas prasības par sociāli atbildīga publiskā iepirkuma piemērošanu (SAPI), tādējādi panākot **~ 1 mēneša laika ietaupījumu** projekta īstenotāja pusē izstrādājot SAPI prasības un turpmākus uzraudzības mehānismus, kā arī **līdz 20% finanšu ietaupījumu** iepirkumu ietvaros saņemtajiem piedāvājumiem.
 - Grozījumi vadošās iestādes vadlīnijās Nr.1.4. "Vadlīnijas Ministru kabineta noteikumu par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu izstrādei Eiropas Savienības fondu 2021.–2027.gada plānošanas periodā" grozījumos (1.4.vadlīnijas),
 - grozījumi 3.1. metodikā,
 - 09.05.2025. starpinstitutionālā tikšanās ar visām atbildīgajām iestādēm, IUB, ES fondu vadošo iestādi, CFLA, kur pausta vienošanās, ka tikai pamatotos un izsvērtos gadījumos prasība par SAPI tiek iekļauta SAM MKN un ne kā obligāta, atstājot izvēli FS pusē, izvērtējot savas iespējas, īstenojot SAPI iepirkumus.

Finanšu ministrija

Rīcības plānā iekļauto pasākumu izpilde – PROJEKTU ATLASES (1.)

- Atteikšanās no atlases nolikumu un to tehnisko grozījumu skaņošanas (starp iestādēm), ietaupot vismaz **10 darbdienas** un **veicinot ātrāku projektu atlasu uzsākšanu**.
- Paredzēta iespēja SAM pasākumu MK noteikumos celt minimālo pieļaujamo (150 *euro*) nodokļu parāda sliekšni - atbildīgo iestāžu izvēle.
- CFLA principa "Konsultē vispirms" plašāka piemērošana projektu iesniegumu sagatavošanas ietvaros (gan ierobežotai, gan atklātai projektu iesniegumu atlasei), kas paredz:
 - ✓ Visa veida komunikāciju vienkāršotā valodā, t.sk. pēc formas un satura uztveramāki, īsāki lēmumi un atzinumi;
 - ✓ Negatīvu lēmumu izskaidrošanu;
 - ✓ Izvirzīto nosacījumu mutisku izskaidrošanu;
 - ✓ Izstrādātas un CFLA praksē ieviestas neoficiālās komunikācijas vadlīnijas ar iesniedzējiem, lai informētu par atlases procesu un atgādinātu par svarīgākajiem termiņiem, uzsvāru punktiem katra SAM kontekstā (APIA);
 - ✓ Pilnveidoti semināri par katru uzsaukumu, darba kārtību veidojot analizējot specifiskās atlases riskus, t.sk. nodrošinot iespēju uzdot jautājumus (t.sk. rakstiski) pirms un pēc semināra.

Finanšu ministrija

Rīcības plānā iekļauto pasākumu izpilde – PROJEKTU PĀRBAUDES UN UZRAUDZĪBA (2.)

- CFLA novērstas sarežģītas vai dublējošas dažādu projekta pamatojošo dokumentu vai pārskatu iesniegšanas prasības, veicot iekšējo procesu revīziju. Atsakoties vai optimizējot procesus, topstarp arī pārbaužu pieeju, prognozēti saīsināti projektu ieviešanas dokumentācijas izvērtēšanas termiņi (līgumu slēgšana, grozījumi, MP, iepirkumu pirmspārbaudes un iepirkumu pārbaudes) indikatīvi par **5% - 2025.gadā un 15% - 2026.gadā**.
- **Atteikšanās** no PVN pārskatu iesniegšanas projektos zem 5 milj. *euro*.
 - grozījumi MKN 135 "Eiropas Savienības fondu projektu pārbaužu veikšanas kārtība 2021.–2027. gada plānošanas periodā"
- Plašāk izmantots **pašdeklarēšanās princips projektu pēcuzraudzības periodā**, samazinot pārbaužu apjomu.
 - grozījumi MKN 77 «Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu pārbaužu veikšanas kārtība 2014.–2020.gada plānošanas periodā»
- **"Konsultē vispirms" principa plašāka piemērošana CFLA darbā** - iepirkumi, maksājumi, praktiskā ieviešana – īstenojot kultūras maiņu no kontrolējošas institūcijas uz uzticama un klientorientēta sadarbības partnera lomu veiksmīga projekta ieviešanā:
 - ✓ pieejas maiņu nostiprinot CFLA precizētajā stratēģijā, tostarp nosakot kā sasniedzamo rezultātu ES fondu 2021-2027.gada plānošanas periodā **rezultatīvi īstenotus projektus vismaz 95% apmērā**;
 - ✓ vēl plašāk un pēc pieprasījuma organizējot apmācības par aktuālajiem jautājumiem, nodrošinot arī individuālas konsultācijas un cita veida metodoloģisko atbalstu;
 - ✓ CFLA atzinumu/lēmumu vienkāršošana (valoda, apjoms, forma), pieņemto lēmumu izskaidrošana u.c.
- Finanšu korekciju piemērošanas nosacījumu pārskatīšana, tai skaitā, ņemot vērā jaunāko ES tiesas praksi, atsakoties no nacionāli noteiktām finanšu korekcijām un panākot neatbilstību veidu **samazinājumu par 20%**.

Finanšu ministrija

Rīcības plānā iekļauto pasākumu izpilde – IEPIRKUMI (3.)

- **Horizontāli** – publisko iepirkumu jomas regulējuma un prakses pilnveidošanas darba grupa Finanšu ministra vadībā gatavo informatīvo ziņojumu iesniegšanai valdībā (07/2025), paredzot sistēmā (regulējums + prakse) maksimālu elastību, fokusējoties uz iepirkumu pamatmērķiem, nodrošinot uzraudzība caur analītiku, KPI un references cenām.
- **ES fondos:**
 - ✓ **Prakses vienādošana starp IUB un CFLA** par iepirkumu preventīvo konsultatīvo atbalstu, t.sk. lai novērstu pārbaužu dublēšanās risku.
 - ✓ **Atteikšanās** no prasības par iepirkumu pašpārbaudes lapas iesniegšanu.
 - ✓ **Atteikšanās** no sarežģītām iepirkumu procedūrām privāto tiesību subjektiem.
 - rosināti grozījumi MK noteikumos 104 "Noteikumi par iepirkuma procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem", kas paredz atteikties no interešu konflikta pārbaudes un atvieglotus nosacījumus tiem iepirkumiem, kur iepirkumu summa nepārsniedz 60 000 EUR un ES fondu līdzfinansējums nepārsniedz 50%, vienlaikus veidojot MK noteikumus kā vadlīnijas.

Finanšu ministrija

Rīcības plānā iekļauto pasākumu izpilde – UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI (4.)

Atsaucoties uz 04/2025 ES fondu vadošās iestādes aicinājumu pārskatīt atbildīgo iestāžu kompetencē esošos MK noteikumus par SAM īstenošanu ar mērķi atteikties no tādu uzraudzības rādītāju uzkrāšanas, kas nav noteikti kā obligātie, saskaņā ar ES un Latvijas tiesību aktiem, līdz 06/2025 **izslēgti/plānots izslēgt 17** nacionālos **rādītājus** kopumā 7 SAM pasākumos.

- 2.1.3.3. pasākums "Katastrofu risku mazināšanas pasākumi" 3.k.,
- 4.2.2.3. pasākums «Mācību procesa kvalitātes nodrošināšana, īstenojot pedagogu profesionālās darbības atbalsta sistēmas attīstību, skolēnu izcilības aktivitāšu nodrošināšanu un metodisko atbalsta līdzekļu izstrādi pedagogam»,
- 4.2.2.4. pasākums «Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstība un nodrošināšana»,
- 4.2.2.11. pasākums «Studiju procesa digitalizācija»,
- 4.2.4.3. pasākums «Digitālo prasmju pilnveide»,
- 4.3.6.3. pasākums «Atbalsts bērniem ar smagu diagnozi vai funkcionāliem traucējumiem, iespējamu vai esošu invaliditāti un viņu ģimenes locekļiem»,
- 6.1.1.1. pasākums «Atteikšanās no kūdras izmantošanas enerģētikā».

Finanšu ministrija

Rīcības plānā iekļauto pasākumu izpilde – **VIENKĀRŠOTĀS IZMAKSAS (5.)**

Pārskatīta vienkāršoto izmaksu piemērošana atkarībā no specifiskā atbalsta mērķa, maksimāli izmantojot Eiropas Komisijas pre-definētās opcijas, t.sk.:

- ES fondu vadošā iestāde paplašinājusi konsultatīvo atbalstu vienkāršoto izmaksu metodiku izstrādē.
- Sadarbībā ar atbildīgajām iestādēm izskatīti un virzīti grozījumiem tie SAM MK noteikumi, kuros nepieciešama izmaksu metodes maiņa, novēršot risku par kavētu maksājumu plūsmu projektu īstenošanas sākuma fāzē (**līdz šim 18 SAM MK noteikumu grozījumi**).
- Aicinājums projektiem izvēlēties projekta vadības izmaksas līdz 20% no pārējām attiecināmajām izmaksām, kas nav personāla izmaksas (EK definētā «off-the-shelf» likme), tādējādi samazinot atskaišu detalizāciju un apjomu.

Finanšu ministrija

Rīcības plānā iekļauto pasākumu izpilde – VALSTS ATBALSTS (6.)

- Plašāka pašdeklarēšanās principa ieviešana 4 valsts atbalsta blokos, tādējādi panākot projektu iesniegumu un projektu ieviešanas dokumentācijas izvērtēšanas vidējo termiņu **samazinājumu vismaz par 5 %**.

1. Papildinošās saimnieciskās darbības (PSD) kontrole.
2. 50% ieņēmumu kontrole kultūras infrastruktūrai.
3. Nesaimniecisko projektu kontrole (saimnieciskais aspekts).
4. VTNP un sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus: infrastruktūras proporcijas uzraudzība, pārkompensācijas kontrole, grūtības nonākušā uzņēmuma (GNU) statusa nevērtēšana.

SVARĪGI – pašdeklarēšanās princips nozīmē, ka tiek veicināta:

- lielāka pašāvērošana no CFLA puses, samazinot kontroles, vienlaikus nodrošinot iespēju konsultēties par visiem neskaidrajiem jautājumiem;
 - lielāka atbildība finansējuma saņēmēju pusē, kas nostiprināta noslēgtajos līgumos par projektu īstenošanu, tostarp uzņemoties pilnu atbildību arī par sekām, kas var iestāties sniedzot nepatiesu informāciju pašdeklarēšanās ietvaros (piemēram, neatbilstoši veikti izdevumi, kurus konstatēs CFLA vai trešās puses).
- FM un CFLA organizētas regulāras apmācības par valsts atbalsta regulējuma jautājumiem (vairāk kā 80 dalībnieki), pēc pieprasījuma un sistemātiski sniegts metodoloģiskais atbalsts.

Finanšu ministrija

Rīcības plānā iekļauto pasākumu izpilde – KPVIS, DATI CITĀS IT SISTĒMĀS (7.)

- Veikti uzlabojumi Horizontālo prioritāšu darbību un rādītāju sadaļas funkcionalitātei. Pēc pieprasījuma tiek risināti arī citi ar funkcionalitāti saistīti jautājumi.
- Nodrošināta atbalsta materiālu pieejamība KPVIS lietotājiem:
 - ✓ CFLA *YOUTUBE* kanālā ir izveidots jauns atbalsta video cikls "Atbalsts Projektu portāla (KPVIS) lietošanā", kurā regulāri tiek publicēti īsi pamācoši video par KPVIS lietošanu un iespējām.
 - ✓ Pieejami atbalsta materiāli gan iekšējās vides lietotājiem, gan finansējuma saņēmējiem.
 - ✓ Sarunu cikla rezultātā palielināts ministrijām pieejamais atskaišu klāsts KPVIS atskaišu sadaļā.
- Uzsākta KPVIS iepirkumu daļas sasaiste ar IUB pārvaldītajā sistēmā (PVS) pieejamo informāciju.

Finanšu ministrija

Rīcības plānā iekļauto pasākumu izpilde – IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZE (8.)

Fokusēta izmaksu un ieguvumu analīzes piemērošana, t.sk.:

- Atbildīgajām iestādēm palielināts CFLA atbalsts izmaksu un ieguvumu analīzes izstrādē, investīciju lietderības novērtējumā;
- CFLA izstrādājusi pielāgotas, vienkāršotas izmaksu un ieguvumu analīzes paraugformas;
- Paredzēta iespēja pielāgot izmaksu un ieguvumu analīzi (pilna, nepilna) projekta līmenī, ņemot vērā SAM pasākuma specifiku un prasības MK noteikumos, jēgpilni pamatojot investīciju ekonomisko izdevīgumu.
 - grozījumi MKN 408 «Kārtība, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.–2027. gada plānošanas periodā»

Finanšu ministrija

Birokrātijas
mazināšana valsts
pārvaldē

[Skatīt vairāk →](#)

Publiskie iepirkumi

[Skatīt vairāk →](#)

ES fondi

[Skatīt vairāk →](#)

Priekšlikumus birokrātijas mazināšanai
var iesniegt arī turpmāk:

[Birokrātijas mazināšana | Finanšu
ministrija](#)

Aktualitātes par birokrātijas mazināšanu Finanšu ministrijas
politikā jomās

[Skatīt vairāk →](#)

[Sniedz priekšlikumu birokrātijas mazināšanai](#)

Finanšu ministrija

Paldies par uzmanību!